

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
25.10.2018

Sak:

Videreutvikling av UiTs arbeid med de tematiske satsingsområdene

Innstilling til vedtak:

1. Virkemidlene for å lykkes med satsingen på UiTs tematiske satsingsområder justeres i tråd med forslaget i saksframlegget.
2. Det bevilges årlig inntil 60 millioner kroner til virkemiddelet *Tematiske satsinger*. Institusjons- og fakultetsnivået deler kostnadene mellom seg 50:50.
3. Rektor får fullmakt til å detaljere innretningen til virkemiddelet i samråd med organisasjonen og fullmakt til å avgjøre hvilke prosjekter som skal tildeles midler. Universitetsstyret orienteres årlig om tildelingene innen de tematiske satsingene.

Bakgrunn:

Strategidokumentet *Drivkraft i nord – Strategi for UiT mot 2022* angir fem tematiske satsingsområder der UiT skal ha som ambisjon å utvikle verdensledende miljøer: 1) Energi, klima, samfunn og miljø; 2) Teknologi; 3) Helse, velferd og livskvalitet; 4) Samfunnsutvikling og demokratisering og 5) Bærekraftig bruk av ressurser. Hele UiT er ansvarlig for å bidra til at institusjonens fagmiljøer lykkes innen de tematiske satsingene, og strategien følges opp på alle nivåer ved UiT.

Universitetsstyret fikk i møtet den 6. september, framlagt en styresak som både omhandlet videreutvikling av arbeidet med de tematiske satsingsområdene og om UiT burde etablere et nytt virkemiddel for å fremme våre toppforskningsmiljøer. Styret fikk da en orientering om evalueringen av virkemiddelet tematiske satsinger, og diskuterte hvordan de to virkemidlene som UiT har benyttet på institusjonsnivå, de tematiske satsingene¹ og de større tematiske initiativene², burde innrettes. Videre diskuterte styret om UiT burde etablere et virkemiddel som skal fremme våre toppforskningsmiljøer sine muligheter for å lykkes i å etablere flere eksternt finansierte sentre. På bakgrunn av diskusjonen i møtet, valgte universitetsdirektøren å trekke saken slik at den kunne bli bedre forberedt til neste møte. For å gi en best mulig diskusjon av sakskomplekset,

¹ Tematiske satsinger – Institusjonsvirkemiddel der det årlig lyses ut midler til interdisiplinære forskningsprosjekter der tre fakulteter samarbeider. Prosjektene evalueres av et uavhengig, vitenskapelig panel. I snitt tilbys tre prosjekter finansiering årlig. Hvert prosjekt varer i fire år og mottar tre stipendiatstillinger og én million kroner i driftsmidler.

² Større tematiske initiativ – Institusjonsvirkemiddel der tre eller flere fakulteter går sammen for å etablere store satsinger i bottom-up prosesser under de tematiske områdene i strategien. Prosjektene totalbudsjett er på rundt 100 millioner kroner og institusjons- og fakultetsnivået dekker kostnadene 50:50. Prosjektene varighet er 4-5 år. Midlene lyses ikke ut, og de vurderes ikke av et uavhengig, vitenskapelig panel.

diskuteres virkemidlene for å fremme arbeidet med de tematiske satsingsområdene og våre toppforskningsmiljøer i to separate styresaker. Denne styresaken omhandler virkemidler for å fremme arbeidet med de tematiske satsingsområdene.

Forslag til innretning av virkemiddelet *Tematiske satsinger*

Basert på evalueringen av de tematiske satsingene, rådene fra både forskningsstrategisk utvalg (prodekanene for forskning) og utvidet ledermøte (dekanene) og diskusjonene i styret, foreslås det at de tematiske satsingene og de større tematiske initiativene kombineres i ett virkemiddel.

Virkemiddelet vil fortsatt kalles *Tematiske satsinger*, og innretningen til virkemiddelet foreslås å være som følger:

- Størrelsen på virkemiddelet dobles fra ca 12-15 millioner kroner til maksimalt 30 millioner kroner over fire år. En økning av rammene er i tråd med tilrådingen fra forskerne som i dag leder prosjekter finansiert over de tematiske satsingene. Disse finner det vanskelig å bygge reelt tverrfaglige prosjekter uten mer ressurser til rådighet. Størrelsen til virkemiddelet er i tråd med rådet fra forskningsstrategisk utvalg der de ønsket at virkemiddelet ble stort nok til å bygge reelt tverrfaglige prosjekter og samtidig ikke så store at motivasjonen for å søke eksterne midler hemmes. Utvalget mente at en slik dimensjonering også kan bidra positivt til faglig omstilling ved UiT, slik at vi retter de faglige stillingene inn basert på hvor vi vil, i stedet for historisk stillingsinnretning.
- Kostnadene knyttet til prosjektene deles 50:50 mellom fakultets- og institusjonsnivået. Dette er en videreføring av prinsippene i de større tematiske initiativene og sikrer god forankring i fakultetenes strategier.
- Det bevilges årlig inntil to prosjekter under ordningen. Dette vil gi en totalramme for virkemiddelet på 60 millioner kroner i året.
- Antall fakulteter som må være med på initiativet reduseres til to³. Dette er i tråd med hva ønsket er internt i organisasjonen. Rollen til virkemiddelet blir da todelt: støtte opp om etableringen av mer tverrfaglig forskning samt stimulere til mer tverrfakultært samarbeid. Begge disse hensiktene er i tråd med UiTs strategi og styrets ønske om å bygge flere broer mellom fakultetene. Fakultetene er gjennom budsjettprosessen tildelt et handlingsrom og et ansvar for å selv støtte opp om eventuelle tverrfaglige muligheter som ligger innen eget fakultet.
- Virkemiddelet har en forutsigbar års-syklus der (i) midlene lyses ut i en åpen, intern konkurransearena, (ii) innsendte søknader evalueres av et uavhengig, internasjonalt, vitenskapelig panel og (iii) to prosjekter årlig innstilles. Forutsigbarhet er noe organisasjonen etterspør, og som den foreslåtte syklusen vil bidra til. Prosessen sikrer også at beslutningsprosessene blir transparente og at de antatt beste prosjektene finansieres. Dette imøtegår den kritikken som har vært rettet mot de større tematiske initiativene.

Når hovedinnretningen til virkemiddelet er fastsatt av universitetsstyret, vil detaljeringen av innretningen utarbeides i samråd med organisasjonen.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektøren støtter hovedinnretningen til virkemiddelet som er beskrevet ovenfor. Forslaget tydeliggjør rolledelingen mellom institusjons- og fakultetsnivået når det gjelder arbeidet med de tematiske satsingsområdene i UiTs strategi. Det er fakultetenes ansvar å stimulere til

---

³ I de tematiske satsingene er kravet til antall deltagende fakulteter i dag tre og for de større tematiske initiativene er kravet fire.

prosjekter innen egen organisasjon, og institusjonens og fakultetenes felles rolle å stimulere til brobygging på tvers av fakulteter. Denne arbeidsdelingen er også i tråd med virkemidlene som UiT så langt har benyttet på institusjonsnivå for å fremme de tematiske satsingsområdene. Forslaget er grundig diskutert i mange fora ved UiT, og er i tråd med de ønskene universitetsdirektøren har mottatt fra organisasjonen.

Institusjonsnivåets bidrag til finansieringen av virkemidlene (50 % av finansieringen) vil hentes fra de strategiske midlene til universitetet og fra poolen for rekrutteringsstillinger. Siden det er et sterkt ønske fra prosjektlederne om at prosjektene gir rom for mer enn stipendiater, mener universitetsdirektøren at inntil halvparten av institusjonsnivåets bidrag i prosjektene bør være penger hentet fra de strategiske midlene. Den økonomiske konsekvensen av denne endringen er at en større del av de strategiske midlene vil benyttes til de tematiske satsingene. Denne innsatsen vil gradvis fases inn over tid, og vil etter fire år innebære at omtrent 15 millioner kroner av de strategiske midlene vil være øremerket til arbeidet med de tematiske satsingsområdene i strategien.

Universitetsdirektøren mener at universitetsstyret bør fastsette både hovedinnretningen og de økonomiske rammene til virkemiddelet, og at rektor på fullmakt fra universitetsstyret, bør detaljere innretningen til virkemiddelet i samråd med organisasjonen og bestemme hvilke prosjekter som skal tildeles midler. Universitetsstyret bør årlig orienteres om tildelingene til prosjekter som finansieres over virkemiddelet.

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Pål Vegar Storeheier
forskningsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Pål Vegar Storeheier